

Ez a dokumentum kizárólag tájékoztató jellegű, az intézmények semmiféle felelősséget nem vállalnak a tartalmáért

► **B**

► **C1** A BIZOTTSÁG 41/2009/EK RENDELETE

(2009. január 20.)

a gluténérzékenyeknek szánt élelmiszerek összetételéről és címkézéséről

(EGT-vonatkozású szöveg) ◀

(HL L 16., 2009.1.21., 3. o.)

Helyesbítette:

► **C1** Helyesbítés, HL L 171., 2009.7.1., 48. o. (41/2009/EK)

▼B▼C1**A BIZOTTSÁG 41/2009/EK RENDELETE****(2009. január 20.)****a gluténérzékenyeknek szánt élelmiszerek összetételéről és címkézéséről****(EGT-vonatkozású szöveg)**

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel a különleges táplálkozási célokra szánt élelmiszerekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1989. május 3-i 89/398/EGK tanácsi irányelvre ⁽¹⁾ és különösen annak 2. cikke (3) bekezdésére, valamint 4a. cikkére,

mivel:

- (1) A 89/398/EGK irányelv különleges táplálkozási célokra szánt élelmiszerekre vonatkozik, amelyek különleges összetételüknél vagy gyártási eljárásuknál fogva alkalmasak arra, hogy a népesség meghatározott csoportjainak különleges táplálkozási igényeit kielégítsék. A cöliákiások, akik állandó gluténintoleranciában szenvednek, a népességnek egy ilyen meghatározott csoportját képezik.
- (2) Az élelmiszeripar kifejlesztett egy termékskálát, amelyet „gluténmentes” vagy hasonló, ezzel azonos értelmű kifejezésekkel jelöl. Az ilyen termékmegjelölések használatának feltételeire vonatkozó nemzeti rendelkezések közötti különbségek akadályozhatják az érintett termékek szabad mozgását, és a fogyasztók egységesen magas szintű védelmét. Az egyértelműség érdekében, és azért, hogy a fogyasztókat ne zavarják össze a nemzeti szinten használt különböző termékmegjelölések, indokolt a gluténmentességre utaló kifejezések használatának feltételeit közösségi szinten meghatározni.
- (3) A búza (vagyis minden Triticum fajta, például durumbúza, tönköly és kamut), rozs és árpa olyan gabonafélék, amelyekről tudományosan kimutatták, hogy glutént tartalmaznak. Az e gabonákban található glutén károsíthatja a gluténérzékenyek egészségét, ezért e gabonákat ők nem fogyaszthatják.
- (4) A glutén eltávolítása a glutént tartalmazó gabonákból jelentős technikai nehézségeket okoz és komoly gazdasági korlátai vannak, ezért nehéz teljesen gluténmentes élelmiszert gyártani. Következésképpen számos, a piacon jelen levő, erre a különleges táplálkozási célra szánt élelmiszer tartalmazhat kis mennyiségű gluténmaradékot.
- (5) A legtöbb – de nem minden – gluténérzékeny étrendje tartalmazhat zabot, anélkül, hogy az az egészségét károsítaná. E kérdés a tudományos közösség folyamatban lévő tanulmányainak és kutatásának tárgyát képezi. Komoly gondot jelent azonban a zabnak búzával, rozssal vagy árpával történő szennyeződése, ami előfordulhat a gabona betakarítása, szállítása, raktározása, vagy feldolgozása során. Ezért a zabot tartalmazó termékek gluténszennyezettségének kockázatát figyelembe kell venni e termékek címkézésénél.
- (6) A különböző gluténérzékeny egyének egy korlátozott tartományon belül a glutén különböző kis mennyiségeit tolerálhatják. Annak érdekében, hogy a piacon mindenki hozzáférhessen az igényeinek és érzékenységi szintjének megfelelő élelmiszerek választékához, egy ilyen korlátozott tartományon belül lévő,

⁽¹⁾ HL L 186., 1989.6.30., 27. o.

▼C1

különböző alacsony gluténszintű termékek választékát lehetővé kell tenni. Fontos azonban, hogy a különböző termékeket megfelelő módon címkézzék fel annak biztosítása érdekében, hogy a gluténérzékenyek megfelelően használják azokat, a tagállamokban előmozdított tájékoztató kampányok segítségével.

- (7) Azokat a különleges táplálkozási célokra szánt élelmiszereket, amelyeket úgy alakítottak ki, dolgoztak fel vagy készítettek el, hogy a gluténérzékenyek táplálkozási igényeinek megfeleljenek, és ekként forgalmazzák ezeket, a „nagyon alacsony gluténtartalmú” vagy „gluténmentes” jelöléssel kell ellátni, az e rendeletben meghatározott előírásoknak megfelelően. Ezeknek az előírásoknak eleget lehet tenni az olyan élelmiszerek használatával, amelyekben egy vagy több gluténtartalmú összetevő gluténtartalmát különleges feldolgozás útján csökkentették, és/vagy olyan élelmiszerek használatával, amelyeknél a glutént tartalmazó összetevőket egyéb, természetesen gluténmentes összetevőkkel helyettesítették.
- (8) A 89/398/EGK irányelv 2. cikkének (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy azoknál a normál fogyasztásra szánt élelmiszereknél, amelyek különleges táplálkozási célra is alkalmasak, ezt a tulajdonságot fel lehet tüntetni. Ezért az olyan normál élelmiszer esetében, amely a gluténmentes étrendnek is része lehet, mivel nem tartalmaz gluténtartalmú gabonából vagy zabból származó összetevőket, lehetővé kell tenni, hogy a gluténmentességet jelző kifejezést feltüntessék. Az élelmiszerek címkézésére, kiszereelésére és reklámozására vonatkozó tagállami jogszabályok közéletéről szóló, 2000. március 20-i 2000/13/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽¹⁾ úgy rendelkezik, hogy ezek a kijelentések nem téveszthetik meg a vásárlót annak sugallása révén, hogy az élelmiszer különleges jellemzőkkel rendelkezik, holott valójában minden hasonló élelmiszer rendelkezik ilyen jellemzőkkel.
- (9) Az anyatej-helyettesítő és anyatej-kiegészítő tápszerekről, valamint az 1999/21/EK irányelv módosításáról szóló, 2006. december 22-i 2006/141/EK bizottsági irányelv ⁽²⁾ ezen élelmiszerek gyártása során tiltja a gluténtartalmú összetevők felhasználását. Ezért ezen termékek címkéjén tilos a „nagyon alacsony gluténtartalmú”, valamint a „gluténmentes” kifejezések használata, hiszen a jelen rendelet értelmében ez a címkézés a 100 mg/kg, és 20 mg/kg mennyiséget meg nem haladó gluténtartalom jelzésére használatos.
- (10) A csecsemők és a kisgyermek számára készült feldolgozott gabonaalapú élelmiszerekről és bébiételekről szóló, 2006. december 5-i 2006/125/EK bizottsági irányelv ⁽³⁾ a hat hónap alatti csecsemőknek szánt termékek esetén megköveteli a glutén jelenlétének vagy a termék gluténmentességének feltüntetését. E termékek gluténmentességét az e rendeletben meghatározott követelmények szerint kell feltüntetni.
- (11) A Codex Alimentarius Bizottság 2008 júliusában 31. ülésén ⁽⁴⁾ elfogadta a gluténérzékenyeknek szánt különleges táplálkozási célú élelmiszerekre vonatkozó kódex standardot („Codex Standard for Foods for Special Dietary Use for Persons Intolerant to Gluten”) annak érdekében, hogy ezek az emberek megtalálják az igényeiknek és gluténérzékenységi szintjüknek megfelelő élelmiszerek választékát a piacon. Ezt a standardot megfelelő módon figyelembe kell venni e rendelet alkalmazásában.
- (12) Annak érdekében, hogy a gazdasági szereplők a termelési folyamatokat megfelelővé tudják alakítani, a jelen rendelet alkalmazási időpontjának meghatározásakor a szükséges átmeneti

⁽¹⁾ HL L 109., 2000.5.6., 29. o.

⁽²⁾ HL L 401., 2006.12.30., 1. o.

⁽³⁾ HL L 339., 2006.12.6., 16. o.

⁽⁴⁾ http://www.codexalimentarius.net/download/standards/291/cxs_118e.pdf

▼ **C1**

időszakot biztosítani kell. Azok a termékek azonban, amelyek már e rendelet hatálybalépésekor megfelelnek a rendelet előírásainak, e rendelet hatálybalépését követően forgalmazhatók a Közösségben.

- (13) Az e rendeletben előírt intézkedések összhangban vannak az Élelmiszerlánc- és Állat-egészségügyi Állandó Bizottság véleményével,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Alkalmazási kör

Ez a rendelet a 2006/141/EK irányelvben meghatározott anyatej-helyettesítő és anyatej-kiegészítő tápszerektől eltérő élelmiszerekre vonatkozik.

2. cikk

Fogalom meghatározások

E rendelet alkalmazásában a következő meghatározásokat kell alkalmazni:

- a) „gluténérzékenyeknek szánt élelmiszerek”: különleges táplálkozási célokra szánt élelmiszerek, amelyeket speciálisan úgy gyártottak, készítettek és/vagy dolgoztak fel, hogy a gluténérzékenyek különleges táplálkozási igényeit kielégítsék;
- b) „glutén”: búzából, rozsból, árpából, zabból és ezek keresztezett változataiból, valamint ezek származékaiból származó fehérjefrakció, amelyet bizonyos egyének nem tudnak tolerálni, és amely vízben és 0,5 M nátrium-klorid oldatban oldhatatlan;
- c) „búza”: valamennyi Triticum fajta.

3. cikk

Gluténérzékenyeknek szánt élelmiszerek összetétele és címkézése

(1) Gluténérzékenyeknek szánt élelmiszerek, amelyek egy vagy több olyan, búzából, rozsból, árpából, zabból, vagy ezeknek a keresztezett változataiból készült összetevőt tartalmaznak vagy ezekből állnak, amelyeket különleges eljárással úgy állítottak elő, hogy a gluténtartalmat csökkentse, nem tartalmazhatnak 100 mg/kg-ot meghaladó szinten glutént a végső fogyasztó számára értékesített élelmiszerben.

(2) Az (1) bekezdésben szereplő termékek címkézése, kiserelése és reklámozása során fel kell tüntetni a „nagyon alacsony gluténtartalmú” kifejezést. A „gluténmentes” kifejezés akkor tüntethető fel, ha gluténtartalmuk a végső fogyasztó számára értékesített élelmiszerben nem haladja meg a 20 mg/kg-ot.

(3) A gluténérzékenyeknek szánt élelmiszerekben található zabot olyan speciális módon kell előállítani, elkészíteni és/vagy feldolgozni, hogy a búzával, rozssal, árpával, vagy ezek keresztezett változataival való szennyeződést elkerüljék, és az ilyen zab gluténtartalma nem haladhatja meg a 20 mg/kg-ot.

(4) A gluténérzékenyeknek szánt élelmiszerek, amelyek egy vagy több olyan összetevőt tartalmaznak vagy ezekből állnak, amelyek a búzát, rozst, árpat, zabot vagy ezek keresztezett változatait helyettesítik, nem tartalmazhatnak 20 mg/kg-ot meghaladó szinten glutént a végső fogyasztó számára értékesített élelmiszerben. E termékek címkézése, kiserelése és reklámozása során a „gluténmentes” kifejezést kell feltüntetni.

▼C1

(5) Ha a gluténérzékenyeknek szánt élelmiszerek tartalmazzak búzát, rozst, árpát, zabot, vagy ezek keresztezett változatait helyettesítő összetevőket is, és olyan búzából, rozsból, árpából, zabból vagy ezek keresztezett változataiból készült összetevőket is, amelyeket a gluténtartalom csökkentése érdekében speciálisan feldolgoztak, akkor az (1), (2), és (3) bekezdés alkalmazandó, a (4) bekezdés pedig nem alkalmazandó.

(6) A (2) és a (4) bekezdésben említett „nagyon alacsony gluténtartalmú” vagy „gluténmentes” kifejezéseket a termék értékesítési nevének közelében kell feltüntetni.

*4. cikk***Gluténérzékenyek számára alkalmas egyéb élelmiszerek összetétele és címkézése**

1. A következő élelmiszerek címkézésén, reklámján és kiserelésén feltüntethető a „gluténmentes” megnevezés, a 2000/13/EK irányelv 2. cikke (1) bekezdése a) pontja iii. alpontjának sérelme nélkül, azzal a feltétellel, hogy a gluténtartalom nem haladhatja meg a 20 mg/kg-ot a végső fogyasztó számára értékesített élelmiszerben:

a) normál fogyasztásra szánt élelmiszerek;

b) különleges táplálkozási célokra szánt élelmiszerek, amelyeket speciálisan úgy alakítottak ki, dolgoztak fel és/vagy készítettek, hogy a gluténintoleranciában szenvedőkétől eltérő különleges táplálkozási igényeket elégítsenek ki, de amelyek mindamelllett összetételüknel fogva alkalmasak a gluténintoleranciában szenvedők különleges táplálkozási igényeinek kielégítésére is.

2. Az (1) bekezdésben megnevezett élelmiszerek címkézése, reklámja és megjelenítése során a „nagyon alacsony gluténtartalmú” megnevezést nem lehet feltüntetni.

*5. cikk***Hatálybalépés és alkalmazás**

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet 2012. január 1-jétől kell alkalmazni.

Azok az élelmiszerek, amelyek már e rendelet hatálybalépésének napján megfelelnek a rendelet előírásainak, forgalomba hozhatók a Közösségben.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.